

Συμβούλιο της Επικρατείας: 911/01, Τμήμα Α
Πηγή: ΕΑΕΔ 36/02, σελ. 11

Εργατικό ατύχημα. Βίαιο συμβάν

Βίαιο συμβάν θεωρείται ότι υπάρχει όχι μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η πρόσκαιρη ανικανότητα του ασφαλισμένου προκλήθηκε από βίαιο εξωτερικό γεγονός, που έλαβε χώρα κατά την άσκηση του επαγγέλματος του, αλλά και όταν αυτή οφείλεται στην υπέρμετρη προσπάθεια, που ο ασφαλισμένος, υπό συγκεκριμένες συνθήκες ασυνήθεις για την επαγγελματική του δραστηριότητα και την κανονική πορεία της επιχείρησής του, κατέβαλε εκτάκτως για να ανταποκριθεί στις εξαιρετικές και ασυνήθεις συνθήκες επαγγελματικής απασχόλησης. Στην τελευταία αυτή περίπτωση υπάρχει βίαιο συμβάν και όταν ο ασφαλισμένος έπασχε ήβη από τη νόσο, η οποία, ενδεχομένως, προκάλεσε σ' αυτόν την πρόσκαιρη ανικανότητα, αλλά η πάθηση αυτή δεν τον εμπόδιζε να ασκεί το επάγγελμα του υπό συνήθεις όρους και συνθήκες επαγγελματικής απασχόλησης, η νόσος, όμως, αυτή επιδεινώθηκε λόγω των εξαιρετικών και ασυνήθων, υπό την προαναφερόμενη έννοια, συνθηκών απασχόλησης, έτσι ώστε ο ασφαλισμένος να καταστεί πρόσκαιρα ανίκανος για εργασία.

Πρόεδρος: ο σύμβουλος Επικρατείας κ. Π. Χριστόφορος

Εισηγητής: ο πάρεδρος κ. Χ. Ντουχάνης

Δικηγόροι: οι κ.κ. Ι. Βλαχογιάννης και Σ. Πετροπουλάκος

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Π.Δ 97/1982 (ΦΕΚ 14 Α'): «Για τη χορήγηση των παροχών του κλάδου Ασθενείας, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι χρηματικές παροχές, οι οποίες προβλέπονται από το παρόν Προεδρικό Διάταγμα, σε πρόσωπα ασφαλισμένα στο ΤΕΒΕ κατά των κινδύνων ασθενείας, δεν απαιτείται η συμπλήρωση του χρόνου ασφαλίσεως που καθορίζεται από τις κείμενες διατάξεις και η ταμειακή ενημερότητα, εάν το γεγονός το οποίο θεμελιώνει το δικαίωμα για τις παροχές αυτές, οφείλεται σε βίαιο συμβάν, το οποίο επήλθε μετά την εγγραφή του ασφαλισμένου στην ασφάλιση του ΤΕΒΕ η εξ' αφορμής αυτού (εργατικό ατύχημα)». Εξάλλου, το άρθρο 2 το ίδιου Π.Δ/τος ορίζει ότι: «1. Σε περίπτωση πρόσκαιρης ανικανότητας για την άσκηση του επαγγέλματος από εργατικό ατύχημα, όπως αναφέρεται στο προηγούμενο άρθρο, καταβάλλεται στον παθόντα χρηματικό επίδομα, ανεξάρτητα εάν η επιχείρηση του ασφαλισμένου εξακολουθεί να λειτουργεί. 2. Για τη λήψη του χρηματικού επιδόματος, η διάρκεια της ανικανότητας, κατά την κρίση της Υγειονομικής Επιτροπής, πρέπει να υπερβαίνει τις (30) τριάντα ημέρες.» Περαιτέρω, στο άρθρο 4 του ίδιου Π. Δ/τος ορίζεται, μεταξύ άλλων: «1. Το επίδομα ατυχήματος καταβάλλεται για όσο χρόνο κρίνεται ανίκανος να ασκήσει το επάγγελμα του ο παθών και μέχρι το πολύ τέσσερις μήνες... 3. Η καταβολή του επιδόματος δεν αναστέλλει ούτε διακόπτει την ασφάλιση του παθόντος στο ΤΕΒΕ. 4. Η καταβολή του επιδόματος αποκλείει την καταβολή συντάξεως από την ίδια την εργασία και το αντίστροφο». Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, βίαιο συμβάν θεωρείται ότι υπάρχει όχι μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η πρόσκαιρη ανικανότητα του ασφαλισμένου προκλήθηκε από βίαιο εξωτερικό γεγονός που έλαβε χώρα κατά την άσκηση του επαγγέλματος του, αλλά και όταν αυτή οφείλεται στην υπέρμετρη προσπάθεια που ο ασφαλισμένος, υπό συγκεκριμένες συνθήκες ασυνήθεις για την επαγγελματική του δραστηριότητα και την κανονική πορεία της επιχείρησής του, κατέβαλε εκτάκτως για να ανταποκριθεί στις εξαιρετικές και ασυνήθεις συνθήκες επαγγελματικής απασχόλησής του. Στην τελευταία αυτή περίπτωση υπάρχει βίαιο συμβάν και όταν ο ασφαλισμένος έπασχε ήδη από τη νόσο, η οποία, ενδεχομένως, προκάλεσε σ' αυτόν την πρόσκαιρη ανικανότητα, αλλά η πάθηση αυτή δεν τον εμπόδιζε να ασκεί το επάγγελμα του υπό συνήθεις όρους και συνθήκες επαγγελματικής απασχόλησής του, η νόσος, όμως, αυτή επιδεινώθηκε λόγω των εξαιρετικών και ασυνήθων, υπό την προαναφερόμενη έννοια, συνθηκών απασχόλησής του, έτσι ώστε ο ασφαλισμένος να καταστεί πρόσκαιρος ανίκανος για εργασία.

Εν προκειμένω, το διοικητικό εφετείο έκανε δεκτά τα εξής: Η αναηρεσείουσα, η οποία ασκούσε το επάγγελμα του καφεπώλη, υπέβαλε στις 23.9.1993 δήλωση ατυχήματος, σύμφωνα με την οποία στις 7 μ.μ. της 21.9.1993 στο κατάστημα της και ενώ έπλενε ποτήρια

αισθάνθηκε κάποιο μούδιασμα στο χέρι, με αποτέλεσμα να παραλύσει. Η ασφαλισμένη υποβλήθηκε αυθημερόν σε ηλεκτρομυογράφημα στο ιατρικό ινστιτούτο υψηλής τεχνολογίας «Α.Κ. ΕΠΕ», το οποίο κατέδειξε ότι αυτή παρουσίαζε εικόνα χρόνιας ενεργού νευρογενούς βλάβης στους ωλένιους νευρωμένους μυς της δεξιάς άκρας χειρός. Την ίδια ημέρα μεταφέρθηκε στο Νοσοκομείο ΚΑΤ, σύμφωνα δε με την από 22.9.1993 γνωμάτευση του Επιμελητή Β' του νοσοκομείου αυτού, «Θ.Κ.», η αναιρεσείουσα «...ευρέθη πάσχουσα εξ ωλένιου νευρίτιδος δεξιά συνεπεία πίεσεως ωλένιου V στον αγκώνα». Η Α/θμια Υγειονομική Επιτροπή ΤΕΒΕ Λιοσίων, στην οποία παραπέμφθηκε η ασφαλισμένη, ύστερα από την υποβολή εκ μέρους της αιτήσεως χορηγήσεως προς αυτήν επιδόματος λόγω εργατικού ατυχήματος, αφού έλαβε υπ' όψη την από 6.12.1993 νεώτερη γνωμάτευση Επιμελητή του ΚΑΤ, σύμφωνα με την οποία η αναιρεσείουσα πάσχει από «ωλένιο νευρίτιδα δεξιά συνεπεία κακώσεως δεξιού αγκώνα επί εδάφους παλαιού χειρουργηθέντος... αγκώνα», γνωμάτευσε με την 1330/ 15.12.1993 πράξη της ότι αυτή παρουσιάζει «ωλενιονευρίτιδα δεξιά επί εδάφους παλαιού χειρουργηθέντος κατάγματος αγκώνος», πάθηση, η οποία δεν χαρακτηρίζεται ως εργατικό ατύχημα. Η Β/θμια υγειονομική επιτροπή με την 123/17.2.1994 πράξη της επικύρωσε τη γνωμάτευση της πρωτοβάθμιας, προσθέτοντας ότι το κάταγμα είχε επισυμβεί στην παιδική ηλικία της ασφαλισμένης και χαρακτηρίζοντας την πάθηση χρόνια. Ύστερα από αυτά, ο Προϊστάμενος ΤΕΒΕ Λιοσίων, με την 6036/1994 απόφαση του, απέρριψε το αίτημα χορηγήσεως επιδόματος της αναιρεσείουσας, κατ' επίκληση της προαναφερόμενης γνωματεύσεως της Β/θμιας ΥΕ με τη σκέψη ότι η πάθηση της αναιρεσείουσας κρίθηκε χρόνια, ενώ το ατύχημα της δεν είναι εργατικό. Κατά της αποφάσεως αυτής η αναιρεσείουσα άσκησε ένσταση ενώπιον της οικείας Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής, η οποία έγινε δεκτή με την 8130/18.5.1994 πράξη της τελευταίας, με την οποία κρίθηκε ότι το ατύχημα της αναιρεσείουσας ήταν πράγματι εργατικό. Την εν λόγω πράξη προσέβαλε με προσφυγή το αναιρεσίβλητο Ταμείο, που υποστήριζε ότι η πάθηση της αναιρεσείουσας υπήρξε χρόνια, το δε διοικητικό πρωτοδικείο έκανε δεκτή την προσφυγή με τη σκέψη ότι το ατύχημα που υπέστη η αναιρεσείουσα δεν οφειλόταν ούτε σε βίαιο εξωτερικό γεγονός ούτε σε υπέρμετρη προσπάθεια που αυτή κατέβαλε για να ανταποκριθεί σε ασυνήθεις συνθήκες εργασίας. Κατά της πρωτόδικης αποφάσεως η αναιρεσείουσα άσκησε έφεση, εκδόθηκε δε η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, με την οποία κρίθηκε, επίσης, ότι το ατύχημα που υπέστη η αναιρεσείουσα δεν οφείλεται σε βίαιο εξωτερικό γεγονός που έλαβε χώρα κατά την άσκηση του επαγγέλματος της ούτε σε υπέρμετρη προσπάθεια που εκλήθη να καταβάλει υπό ασυνήθεις συνθήκες, και, επομένως, δεν στοιχειοθετείται η έννοια του εργατικού ατυχήματος, απέρριψε δε, για το λόγο αυτό, την έφεση.

Με την υπό κρίση αίτηση, όπως αυτή διευκρινίζεται με το από 10.10.2000 υπόμνημα της αναιρεσείουσας που κατατέθηκε εμπροθέσμως, προβάλλεται ότι το διοικητικό εφετείο δεν έλαβε υπ' όψη τον ισχυρισμό, ο οποίος προβλήθηκε με το δικόγραφο της εφέσεως, κατά τον οποίο η πάθηση της προκλήθηκε από την υπέρμετρη προσπάθεια ανυψώσεως τελάρου μεγάλου βάρους γεμάτου με ποτήρια. Ο ισχυρισμός αυτός ήταν πράγματι ουσιώδης, δεδομένου ότι η ανύψωση μεγάλου βάρους από την αναιρεσείουσα. εφ' όσον πράγματι έλαβε χώρα, θα μπορούσε, εν όψει της καταστάσεως της υγείας της, να συνιστά υπέρμετρη προσπάθεια που, ενδεχομένως, κατέβαλε η ίδια προκειμένου να ανταποκριθεί σε εξαιρετικές συνθήκες εργασίας. Στην περίπτωση δε αυτή, η εν λόγω υπέρμετρη προσπάθεια είναι δυνατόν να εξομοιωθεί, κατά την έννοια των προπαρατιθεμένων διατάξεων, με βίαιο συμβάν που προκαλεί πρόσκαιρη ανικανότητα, ακόμη και αν συνέπεια του συμβάντος είναι η επιδείνωση παθήσεως, από την οποία έπασχε ήδη ο ασφαλισμένος, μπορούσε, όμως, ο ίδιος μέχρι τότε να εργάζεται. Για το λόγο, επομένως αυτό, ο οποίος προβάλλεται βασίμως, η υπό κρίση αίτηση θα πρέπει να γίνει δεκτή και η υπόθεση θα πρέπει να παραπεμφθεί στο ίδιο διοικητικό εφετείο για νέα κρίση.